

Priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumi pirms 2013.gada pašvaldību vēlēšanām

Inga Soloveja
Vineta Ostrovskā
KNAB Politisko organizāciju finansēšanas
kontroles nodaļa

25.01.2013.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (1)

- Kontrolē Politisko partiju finansēšanas likuma izpildi.
- Kontrolē politisko partiju un ar partijām nesaistīto personu priekšvēlēšanu izdevumu apmēra pārsniegšanu.
- Kontrolē administratīvo resursu izmantošanas ierobežojumu izpildi.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (2)

- Publicē preses izdevumu un interneta izcenojumus.
- Pārbauda izcenojumu piemērošanu.
- Veic priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanas un tās izdevumu monitoringu plašsaziņas līdzekļos, internetā un publiskās vietās.
- Izskata iesniegumus un sūdzības.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (3)

- Atbilstoši kompetencei sauc vainīgās personas pie atbildības.
- Pieņem lēmumus par priekšvēlēšanu kampaņas apturēšanu, ja pirms vēlēšanām tiek pārkāpts izdevumu limits.
- Pieņem lēmumus par priekšvēlēšanu izdevumu pārsniegtā apmēra ieskaitīšanu valsts budžetā un lēmumus par zaudējumu atlīdzināšanu par prettiesiski izlietotajiem administratīvajiem resursiem.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (4)

- Veic izmeklēšanu un operatīvo darbību, lai atklātu noziedzīgos nodarījumus, ja tie ir saistīti ar korupciju un partiju finansēšanu.

Kāpēc jāregulē?

- Partiju finanšu atklātība ir viens no veidiem, kā vairo sabiedrības uzticēšanos pārvaldei
- Jāklīdzē bažas par partiju darbību savtīgās vai šaura finansētāju loka interesēs
- Vēlētājam ir jāzina, no kādiem avotiem un kādos apjomos partijas tiek finansētas
- Nodrošināt vienlīdzīgus nosacījumus visiem aģitācijas veicējiem

Uzvara vēlēšanās nav alga, tā ir darba atļauja.

Kas regulē finansēšanas un aģitācijas noteikumus?

- **Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likums**
(pēdējie grozījumi stājušies spēkā 2013.gada 1.janvārī)

- **Priekšvēlēšanu aģitācijas likums**
(stājies spēkā 2013.gada 1.janvārī)

Atklātums

Likumība

Atbilstība

Priekšvēlēšanu aģitācijas periods

Pirms 2013.gada 1.jūnija pašvaldību
vēlēšanām

**no 2013. gada 2. februāra
līdz 2013. gada 1. jūnijam**

Priekšvēlēšanu aģitācija

Kādas politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai arī kāda deputāta kandidāta reklamēšana masu informācijas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur **tiešu vai netiešu** aicinājumu balsot **par vai pret** kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai arī deputāta kandidātu.

Aģitācijas veicējs

- Politiskā partija
- Politisko partiju apvienība
- Vēlētāju apvienība
- Deputāta kandidāts
- Nesaistītā persona, kas veic priekšvēlēšanu aģitāciju.

Nesaistītā persona

- Ar politiskajām partijām, to apvienībām un vēlēšanu apvienībām nesaistītai fiziskai personai, juridiskai personai vai reģistrētai šādu personu apvienībai ir tiesības **savā vārdā** veikt priekšvēlēšanu aģitāciju.
- Nesaistītā persona **nav** partija, partiju apvienība, vēlēšanu apvienība vai deputāta kandidāts!

Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija

- Priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru **saņemta samaksa** un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem **nav norādīts**.
- Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir **aizliegta**.
- Slēptajai priekšvēlēšanu aģitācijai iztērētie līdzekļi tiek ieskaitīti aģitācijas veicēja priekšvēlēšanu izdevumos.

Izcenojumu publiskošana

- Aizliegts izvietot priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus, ja nav nosūtīti publiskošanai izcenojumi: elektroniskie plašsaziņas līdzekļi NEPLP, preses izdevumi un interneta pakalpojumu sniedzēji KNAB.
- Visam priekšvēlēšanu aģitācijas periodam, ieskaitot plānotās atlaides un to piemērošanas kritērijus.

Izcenojumu ierobežojumi (1)

- Elektronisko plašsaziņas līdzekļu noteiktie raidlaika izcenojumi attiecīgajā diennakts laikā nedrīkst vairāk kā par 50 procentiem pārsniegt iepriekšējā kalendārajā gadā šā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa tās pašas programmas audio un audiovizuālo komerciālo paziņojumu vidējos raidlaika izcenojumus (ieskaitot atlaides) attiecīgajā diennakts laikā.

Izcenojumu ierobežojumi (2)

- Paziņojumiem (sludinājumiem) par partijas, vēlētāju apvienības, deputāta kandidāta **tikšanos ar vēlētājiem** piemēro tos pašus izcenojumus, kurus nosaka citiem paziņojumiem (sludinājumiem).
- Var būt izvietoti elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, preses izdevumos, internetā.

Izcenojumu ierobežojumi (3)

- Attiecināms uz gadījumiem, kad paziņojumā (sludinājumā) norāda tikai **nosaukumu, tikšanās laiku un vietu**.
- Paziņojumiem (sludinājumiem) obligāti norādāms apmaksātājs.
- Nav attiecināmi nosacījumi par priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumu paziņošanu un grozīšanu.

Priekšvēlēšanu izdevumi

Priekšvēlēšanu izdevumi - visi izdevumi, kas **radušies** laika posmā no 02.02.2013. līdz vēlēšanu dienai (ieskaitot), neatkarīgi no datuma, kad izrakstīts darījumu apliecinošs dokuments - rēķins, līgums vai cits dokuments, saņemts vai veikts maksājums.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (1)

- Apmērs atkarīgs no iesniegto deputātu kandidātu sarakstu skaita.
- Aprēķinu par priekšvēlēšanu izdevumu apmēriem pirms 2013.gada 1.jūnija pašvaldību vēlēšanām var apskatīt
- KNAB mājas lapā
http://www.knab.gov.lv/lv/finances/for_parties/information/

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (2)

Attiecas uz:

- 1) priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanu (televīzijā, radio, presē, internetā, telpās un publiskās vietās),
- 2) labdarības pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus (ziedojumus),
- 3) paziņojumiem (sludinājumiem) par partijas, vēlētāju apvienības, deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētajiem.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (3)

Ja **atsevišķs deputāta kandidāts** veicis individuālu priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu, tad šādai kampaņai **iztērētie līdzekļi tiek ieskaitīti** tās politiskās **partijas** priekšvēlēšanu **izdevumos**, no kuras iesniegtā saraksta šī persona kandidē attiecīgajās vēlēšanās.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (4)

Ja deputātu kandidātu sarakstu iesniedz politisko partiju reģistrēta vai neregistrēta **apvienība**, par tās priekšvēlēšanu izdevumiem uzskatāmi arī tie **izdevumi, kuri šim nolūkam bijuši šo apvienību izveidojušajām politiskajām partijām.**

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs nesaistītai personai

- Ls 3 000 (15 min/m.a.)
- Attiecas uz:
  - 1) priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanu,
  - 2) labdarības pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus (ziedojumus),
  - 3) **pasta pakalpojumu** izmantošanu.

Līgumu slēgšanas nosacījumi

Aģitācijas veicējs vai tā pilnvarota persona līgumus **slēdz tieši un nepastarpināti** ar elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, preses izdevumiem, interneta pakalpojumu sniedzējiem.

Norāde par apmaksātāju

Katrai priekšvēlēšanu aģitācijai **elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, presē, internetā, publiskās vietās** skaidri un nepārprotami norādāms, kurš aģitācijas veicējs to ir apmaksājis.

Paziņojumu iesniegšana KNAB (1)

- Paziņojumus iesniedz aģitācijas veicēji, kas vienojušies ar **elektronisko plašsaziņas līdzekli**, **preses izdevumu** vai arī personām, par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumu par maksu **publiskās vietās**, **internetā** vai par **pasta** pakalpojumu sniegšanu, kā arī par **labdarības** pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, pabalstu un dāvinājumu (ziedojumu) veikšanu.

Paziņojumu iesniegšana KNAB (2)

- Paziņojumu iesniegšanas termiņš – **ne vēlāk kā 3 darbdienu** laikā pēc līguma noslēgšanas vai izmaiņu veikšanas noslēgtajā līgumā.
- Paziņojumā norādāmās **ziņas** noteiktas Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 27.panta 4.daļā
- Paziņojuma **veidlapas paraugs** pieejams KNAB mājaslapā

<http://www.knab.gov.lv/lv/finances/campaigning/media/>

Aizliegumi (1)

Vēlēšanu dienā, kā arī dienu pirms vēlēšanu dienas priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošana elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programmās un raidījumos, publiskās lietošanas ārtelpās un iekštelpās, preses izdevumos, internetā un valsts un atvasinātu publisku personu institūcijās un kapitālsabiedrībās, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), ir **aizliegta**

31.05.2013.-01.06.2013.

(32.pants)

Aizliegumi (2)

Aizliegums izvietot priekšvēlēšanu aģitāciju **televīzijā 30 dienas** pirms vēlēšanām un vēlēšanu dienā

02.05.2013.-01.06.2013.

(32.pants 2.daļa)

Neattiecas uz paziņojumu (sludinājumu) par tikšanos ar vēlētajiem izvietošānu

Aizliegumi (3)

Valsts un atvasinātu publisku personu institūcijām, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās valstij vai atvasinātai publiskai personai pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), ir **aizliegts radīt priekšrocības vai ierobežojumus** kādam aģitācijas veicējam priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumā publiskās vietās

(23.pants 2.daļa)

Aizliegumi (4)

Valsts un atvasinātu publisku personu institūcijām un kapitālsabiedrībām, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrībām, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **aizliegts veikt priekšvēlēšanu aģitāciju**

(4.pants 4.daļa)

Aizliegumi (5)

Ēku telpās, kurās atrodas valsts un atvasinātu publisku personu institūcijas un kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), kā arī šādu ēku koplietošanas telpās aizliegts izvietot un izplatīt priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus

(23.pants 2.daļa)

Administratīvie resursi (1)

Definēta administratīvo resursu izmantošana un **aizliegta to izmantošana priekšvēlēšanu aģitācijā**

(33.pants)

Administratīvie resursi (2)

Par administratīvo resursu izmantošanu uzskatāma valsts un atvasinātu publisku personu institūciju un kapitālsabiedrību, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrību, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **finanšu līdzekļu, kustamas un nekustamas mantas izmantošana vai pakalpojumu sniegšana priekšvēlēšanu aģitācijai**, kā arī šo institūciju **reklamēšana** par samaksu 30 dienu periodā pirms vēlēšanām, ja attiecīgā reklāma ir saturiski saistīta ar deputāta kandidāta, politiskās partijas, politisko partiju apvienības, kā arī politiskās partijas, vai politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzīto kandidātu Ministru prezidenta vai ministra amatam, vai ar politisko partiju vai politisko partiju apvienību saistītas personas atspoguļojumu vai šāda kandidāta vai personas darbības atspoguļojumu.

(33.pants 2.daļa)

Administratīvie resursi (3)

Preses izdevumos, ko izdod valsts vai atvasinātu publisku personu institūcijas vai kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrības, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **izliegts izvietot priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus**

(33.pants 5.daļa)

Administratīvie resursi (4)

Preses izdevumos, ko izdod valsts vai atvasinātu publisku personu institūcijas vai kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrības, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **aizliegts vēlēšanu dienā, kā arī 30 dienas pirms vēlēšanu dienas ievietot intervijas** ar deputātu kandidātiem vai politiskās partijas, politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzītajiem kandidātiem Ministru prezidenta vai ministra amatam, kā arī **ievietot tādus rakstus**, kuros norādīts, ka tajos pieminētā persona ir deputāta kandidāts vai politiskās partijas, politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzītais Ministru prezidenta vai ministra amata kandidāts
(33.pants 6.daļa)

Deklarācijas iesniegšana (1)

Politiskās partijas un apvienības, kas iesniegušas savus deputātu kandidātu sarakstus pašvaldības vēlēšanām, **30 dienu laikā** pēc vēlēšanām iesniedz KNAB attiecīgās politiskās partijas vai apvienības valdes vai tās pilnvarotas personas **parakstītu** vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju

līdz 01.07.2013.

Deklarācijas iesniegšana (2)

- Deklarācijā norādāmi visi priekšvēlēšanu ieņēmumi un izdevumi par laika periodu 02.02.2013.-01.06.2013.
- Deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību nosaka:
  - Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likums
  - 10.02.2009. Ministru kabineta noteikumi Nr.128

Jautājumi

jautajums@knab.gov.lv

www.knab.gov.lv

Tālrunis: 67356161

Fakss: 67331150

E-pasts: knab@knab.gov.lv

Adrese: Brīvības iela104 k-2,
Rīga, LV-1001

8000 20 70

BEZMAKSAS UZTIĒBAS TĀLRUNIS